

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 86.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915689812960/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

Zoolog, og kun som Zoolog tillader jeg mig at tale med i denne Forsamling. Nu vel, jeg holder her i denne Flaske en liden Part af dette Havstof. De vil se, at det er gennemsigtigt, langsomt flydende og indeholder klare Farvedraaber. Nu fører jeg en lille Stump Granit paa denne Staaltraad ned i Flasken. De vil da se, at Massen nærmer sig ved Egenbevægelse til denne Næring, udsender Slimarme og drager Maddingen til sig. Her vil Granitten langsomt forvitres og opløse sig. Kun een Ting kan og maa sluttes heraf, at dette Stof er levende.» Han spurgte med Blikket, Jeg svared Ja med Nikket.

«Altsaa, vi have her et Fluidum vivens. Nu ville vi prøve at indsprøjte det i denne døde Orm. Straks se vi, den rører sig, den lever. Heraf slutte vi, at dette Stof er Bæreren af den vitale Kraft, og sikkert Grundbestanden i Protoplasma. Vi ville nu knytte nogle faa Betragtninger til Eksperimentet. Hvad om vi her staa over for et skjult, organisk Grundstof med Evne til at nærre sig af andre Stoffer; som herved vokser eller, om man vil, forplanter sig; som taalder Døling, Forskydelse og Ændring i Levevilkaar indtil en vis Grad. Her have vi den skjulte Livssubstans, der secernerer Tanker, Følelser og Forestillinger, og evigt og uforgængeligt, som det er i Kraft af dens sin indre Hensigtsmæssighed, vandrer det gennem Verdensrummet, indkapslet i Meteorstene eller som Sporer imellem kosmisk Støv, og hvor det træffer en dertil skikket Klode, spirer dets Sporer og skaber derved Liv.

Vil De nu betragte den samme Flaske, da vil De se, at Fluidum vivens har imidlertid udskillet faste Naale og Taae som et Skelet af rhizopodeagtig Karakter. Lade vi Vædsken krybe, draget af Tyngden, ned i en anden Flaske, se vi Skelettets Ramme staa tilbage. Altsaa, dette organiske Stof udskiller paa sin Vandring igennem Rummet uorganisk Stof, som efterlades, som Krabben efterlader sin gamle Skal. Her maa vi spørge: Skulde ikke denne Udskillelse være en skabende Frembringelse? Staa vi ej her over for Stoffernes Stof. Urmoderen, af hvilket de 70 saakaldte Grundstoffer alle ere dannede? Med andre Ord, hvis min Hypotese bekræftes: Det levende Stof er det første og det sidste. Det uorganiske er kun dets Sekret. Altsaa er ikke mer Mekanikken grundliggende Videnskab for Naturforstaaelsen; men Modervidenskaben er Biologien, ved hvis Lys alt forstås. Men hvis saa er, da maa det kunne paavises Slægtskab